

Prof dr Božo MILOŠEVIĆ

Asistent Marica Šljukić

Filozofski fakultet

- Odsek za sociologiju

N O V I S A D

Po Sillabus-u (za »bolonice«)

ISPITNA PITANJA ZA NASTAVNI PREDMET
S O C I O L O G I J A R A D A

1. Pojam sociologije rada
2. Predmet sociologije rada
3. Nastanak i konstituisanje sociologije rada
4. Savremena sociologija rada
5. Pristup sociologije i sociologije rada problemu rada (metodološki aspekt)
6. Pristup radu sa stanovišta umeća i drugi saznanji pristupi radu u sociologiji rada
7. Sociologija rada i drugi naučni pristupi radu
8. Sociologija rada i inter-/trans-disciplinarni pristupi radu
9. Zadaci i funkcije sociologije rada u obrazovanju za struku
10. Zadaci i funkcije sociologa u organizaciji/preduzeću
11. Pojam rada i drugi osnovni pojmovi sociologije rada
12. Rad kao proizvodnja i kao *praxis*
13. Društvena delatnost i rad
14. Podela rada i njeni modaliteti
15. Podela rada i otuđenje
16. Rad i sociokulturne vrednosti
17. Vrednost rada i vrednovanje rada u društvu
18. Rad i kultura: jedinstvo umeća u stvaranju
19. Rad i "tehnička kultura"
20. Primena nauke i zablude scijentizma
21. Obrazovanje i proces rada u savremenim društvima
22. Rad i vreme (sociološki pristup)
23. Strukturisanost raspoloživog vremena
24. Slobodno vreme i rad
25. Uloga rekreacije igre i sporta u raspoloživom vremenu
26. Sociološko-istorijski pristup radu
27. Osobnosti rada u staroegipatskoj civilizaciji: svetlosni blesak iz mraka predistorije
28. Osobnosti rada u antičkoj privredi Rima: zavisni robovski rad u službi *Imperiuma*
29. Osobnosti feudalnog načina rada i privređivanja: autarhičnost naturalnog podmirivanja potreba gospodara
30. Industrijski način rada: model mašinske obrade i proizvodnje dobara u kapitalizmu
31. Transformacija procesa rada pod uticajem "novih tehnologija"

32. Specifičnost seljakovog rada i radnog stvaralaštva (paradigmatičnost Vukosavljevićevog pristupa)
33. Kućna radinost i zanati na selu: između "kolektivnog stvaralaštva" i "eksperimentalne radoznalosti" seljaka
34. Tradicijska osnova modernizacijskih procesa seljakovog načina privređivanja
35. Kontinuitet i privremenost u industrijskom radu: seljačko-radnički kontinuum
36. Od industrijskog ka uslužnom radu: zablude Rifkinovog shvatanja o "kraju rada"
37. Posledice modernog upravljanja i tehnologije na uslove rada i strukturalne društvene procese
38. Industrijski način rada i ekološke posledice
39. Umeće tehnike i struktura visokoindustrijalizovanih društava: paradigmatičnost Brejvermanovog stanovišta
40. "Onaučavanje" rada i društveni progres: kritička valorizacija shvatanja o naučnotehničkoj (naučnotehnološkoj) revoluciji
41. Kritička valorizacija Brejvermanovih nalaza o "degradaciji rada" od strane "brejvermanista"
42. Doprinosi "brejvermanista" razumevanju društvene moći aktera rada u savremenom kapitalizmu
43. Sociološki problemi tehničkotehnološkog stvaralaštva u industrijski srednje razvijenom društvu: empirijski pokazatelji
44. Pojam vrste i oblici tehničkotehnološkog stvaralaštva
45. Motivacija za tehničkotehnološko stvaralaštvo
46. Uloga tehničke inteligencije u procesima rada
47. Empirijsko uvođenje sociotehničkih sistema u procese industrijskog rada
48. Obrasci upravljanja konfliktima između aktera rada u modernim društvima
49. Konflikti u radu i moć sindikata
50. Sindikat u globalizacijskoj tranziciji
51. Rad i pol: sociološki pristup feminizaciji rada
52. "Kućni rad" i rad u organizaciji/preduzeću: nevidljiva žena i žena u svetu muškaraca
53. Sociološki okviri preduzetništva menadžmenta i marketinga
54. Modernizacija rada i "kultura siromaštva"
55. Društvenoekonomska moć i modernizacija rada u postsocijalističkoj tranziciji
56. Preduzetništvo i demokratija: demokratsko regulisanje konflikta interesa u procesima rada
57. Mogućnosti preduzetništva u postsocijalističkoj tranziciji: podsticaji, prepreke, rizici
58. Preduzetnička kultura i preduzetničko ponašanje
59. Upravljanje (menadžment): između (rutinizovane) službe i (umešnog) poziva
60. Eko-menadžment: između privrede i prirode
61. Marketinška komunikacija i preduzetničko poslovanje
62. Funkcije marketinga u tržišnom poslovanju
63. Uloga sociologije rada u razumevanju marketinške komunikacije
64. Sociološki i socijalnopsihološki pristup motivaciji za rad
65. Motivacija za rad: empirijski pokazatelji korišćenja "ljudskih resursa" u nas

66. Nezaposlenost i "ekonomija preživljavanja": primer blokade "ljudskih resursa" u Srbiji krajem II milenijuma

LITERATURA:

Udžbenička literatura

- Milošević, Božo (2004), *Umeće rada*, Prometej, Novi Sad (oko 300 str.)
Milošević, Božo i dr. (2000), *Sociologija rada*, Old commerce, Novi Sad (oko 30 str.)
Bolčić, Silvano (2003), *Svet rada u transformaciji*, Plato, Beograd (oko 200 str.)
Grint, Keith (1998/2003), *The Sociology of Work*, Blackwell Publishing Ltd. Oxford (330 str. – mogućnost alternativnog korišćenja)

Uža literatura

- Adižes, Isak (1994), *Životni ciklus preduzeća*, Prometej, Novi Sad
Adižes, Isak (1979), *Kako riješiti krizu upravljanja*, Globus, Zagreb
Babović, Marija (1999), ""Politički model" radne organizacije - stanovište Džefrija Fefera", *Sociologija*, br. 1, str. 17 - 47
Bolčić, Silvano (1994), *Tegobe prelaza u preduzetničko društvo*, Institut za sociologiju Filozofskog fakulteta, Beograd
Bolčić, Silvano (2000), "Društveni sukobi u sferi rada savremenih društava", *Sociologija*, br.3, str. 335 -348
Bolčoč, Silvano (1999), "O univerzalnosti i kulturnim posebnostima poslovnih strategija i struktura savremenih preduzeća", *Sociologija*, br. 1, str. 1-16
Cifrić Ivan (ur), (1989) *Ekološke dileme*, Sociološko društvo Hrvatske, Zagreb
Drjahlov, N.I. - A.I. Kravčenko - V.V. Ščerbina (1997), *Sociologija rada*, Filozofski fakultet i Nikšićke novine, Nikšić
Hall, Richard (1994), *Sociology of Work*, Pine Forge-Sage, London
Milošević, Božo (1990), *Tehničko stvaralaštvo radnika*, Narodna tehnika Vojvodine/Srbije, Novi Sad
Milošević, Božo (1991), *Sociologija rada*, Kultura, Beograd
Milošević, B. i dr. (1993), *Preduzetništvo i sociologija*, Matica srpska, Novi Sad (oko 40 stranica odgovarajućeg sadržaja)moć i znanje rada", *Sociologija*, br. 1, str. 48 – 62
Milošević, Božo (1993), "Uloga i zadaci sociologije u obrazovanju za struku", *Luča* Nikšić, br. 1
Milošević, Božo (1995), "Marketinška komunikacija i profesionalizacija sociologije", *Sociološki pregled*, Beograd, br. 4.
Milošević, Božo (1999), "Organizaciona moć i znanje rada", *Sociologija*, Beograd, br.1
Milošević, Božo (2002) "Nezaposlenost u Srbiji krajem devedesetih: stvarnost i privid "ekonomije preživljavanja", u: *Srbija krajem milenijum:... (prir. S. Bolčić i A. Milić)*, ISI Filozofskog fakulteta, Beograd, str. 141-157
Milošević, Božo (2004), "Transformacija sistema zapošljavanja u procesima globalizacije: od sigurnosti posla do usamljenog pojedinca", u: *Regionalni razvoj i*

integracija Balkana u strukture EU - balkanska raškršća i alternative, Filozofski fakultet-Institut za sociologiju, Niš, str. 281-301

Milošević, Božo (2004), "Rad i vrdnosti: kvalitet života u radu i vrednovanje rada u društvu", *Sociološki godišnjak*, Pale/S.Sarajevo, br. 1

Oakley, Ann (1974 i 1985), *The Sociology of Housework*, Basil Blackwell Limited, Oxford

Radenović, Predrag (1972), *Praktikum iz sociologije rada*, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva Srbije, Beograd

Rifkin, Jeremy (1995), *The End of Work*, Putnam Books, New York

Ritzer, G. (1999), *Mekdonaldizacija društva*, Naklada Jesenski i Turk, Zagreb

Ромашов, О.Р. (2003), *Социология труда*, Гардарики, Москва

Rus, Veljko (1974), "Eksterni i interni utjecaj industrijskih preduzeća", *Revija za sociologiju*, Zagreb, br. 2/3, str. 27-40

Rus, Veljko i Arzenšek, Vladimir (1984), *Rad kao sudbina i kao sloboda*, SNL, Zagreb, str. 75 - 133

Srbija krajem milenijuma: razaranje društva, promene i svakodnevni život (prir. Silvano Bolčić i Anđelka Milić), ISI Filozofskog fakulteta, 2002, Beograd

Thompson, Paul and McHugh, David (1990), *Work Organisations*, Macmillan, London, p. 86 - 98, 111 - 129, 190 - 220, 357 - 367

Vukićević, Slobodan (2000), "Sociološko određenje radnog mjesta", *Sociologija*, br. 3, str. 397-407

Weber, Max (1968), *Protestantska etika i duh kapitalizma*, "Veselin Masleša", Sarajevo

Šira literatura (za seminarske i diplomske radove)

Allen, B.& Truman, C. (1988), *Women's Work and Succes in Women's Businesses*, Cardiff

Anthony, P.D. (1977), *The Ideology of Work*, Tavistock, London

Bartos, J. (1989), *Marketing to Women: a Global Perspektive*, Heinemann, London

Batstone, E. and Gourlay, S. (1986), *Unions, Unemployment and Innovation*, Blackwell, London

Beck, U. (1998), *Was ist Globalisierung?*, Frankfurt a/M, Suhrkamp

Bijker, W.E., Hughes, T.P. and Pinch, T. (eds.-1987), *The Social Construction of Technological Systems*, MIT Press, Cambridge-Mass.

Blagojević, Marina (1991), *Žene izvan kruga—Profesija i porodica*, ISI Filozofskog fakulteta u Beogradu, Beograd

Blauner, Robert (1964), *Alienation and Freedom*, University of Chicago Press, Chicago

Božović, Gordana (1992), *Siva ekonomija u Jugoslaviji*, Savezni zavod za statistiku, Beograd

Božović, Ratko (1999), *Raspad vrijednosti*, Univerzitet Crne Gore, Nikšić

Braudel, F. (1992), *Strukture svakidašnjice—materijalna civilizacija, ekonomija i kapitalizam od XV do XVIII stoljeća*, August Cesarec, Zagreb

Braverman, Hary (1983), *Rad i monopolistički kapital*, Globus, Zagreb

Burham, James (1962), *The Menagerial Revolution*, Penguin Books, London

- Burns, T.-G.M. Stalker (1966), *The Menagement of Inovation*, Tavistock Ins. London
- Bus, Andreas E. (1994), *Maks Veber i Azija*, Gradina, Niš
- Bhagwati, N.J. (1977), *Odliv mozgova*, CIM, Zagreb
- Cappelli, P. (1995), "Rethinking Employment", *British journal of Industrial Relations*, vol. 33, no. 4, pp. 563-602
- Castells, M. (1994), "European Cities, the Information Society, and the Global Economy", *New Left Review*, 204
- Chiot, Daniel (1995), *How Societies Change*, Pine Forge Press, CA, str. 221 - 239
- Čaldarović, Ognjen, I. Rogić, D. Subašić, (1997), *Kako živjeti s tehničkim rizikom*, APO, Zagreb
- Dallago, B. (1991), *Second and Irregular Economy in Eastern Europe—Its Consequences for Economic Transition*, Washington
- Dramond, Džon i Bil Bein (2001), *Poslovna etika*, CLIO, Beograd
- Drucker, Peter (1973), *Management - Tasks, Responzibilities, Practices*, Heineman, London
- Drucker, Peter (1992), *Inovacije i poduzetništvo*, Globus, Zagreb
- Drucker, Peter (1992), *Nova zbilja*, Novi liber, Zagreb
- Durkheim, Emil (1972), *O društvenoj podeli rada*, Prosveta, Beograd
- Đorđević, D.–Đurović, B. (red.) (1995), *Rad kao sudbina*, Mašinski fakultet, Niš
- Edwards, P.K. (1986), *Conflikt at Work: a Materialist Analysis of Workplace Relations*, Blackwell, Oxford
- Elliot, B. (ed. 1988), *Technology and Social Process*, Edinburgh University Press, Edinburgh
- Friedmenn, Georges - Pierre Naville (1972), *Sociologija rada*, "Veselin Masleša", Sarajevo
- Friedrich, G. - A. Schaff (1987), *Mikroelektronika i društvo*, Globus, Zagreb
- Giddens, Anthony (1990), *The Consequences of Modernity*, Stanford University Press, Stanford
- Grint, Keith (1993), "Japanization?", *Industrial Relations Journal*, vol. 24, no. 1, pp. 14-27
- Gordon, D.M., (1972), *Theories of Poverty and Underdevelopment*, D.C. Heath, Lexington-Mass.
- Habermas, J. (1986), *Tehnika i znanost kao "ideologija"*, Školska knjiga, Zagreb, str. 88 - 97
- Hirst, P. and Thompson, G. (1992), "The Problem of Globalization: International Economic Relations, National Economic Management and the Formation of Trading Blocs", *Economy and Society*, vol. 21, no. 4
- Fellows, J. (1993), "How the World Works", *Atlantic Monthly*, Decembar, pp. 61-87
- Fineman, S. (ed.- 1987), *Unemployment: Personal and Social Consequences*, Tavistock, London
- Finnegan, R. et al. (eds.-1987), *Information Technology: Social Issues*, Open University Press, Milton Keynes
- Friedman, H. and Meredeen, S. (1980), *The Dynamics of Industrial Conflict*, Croom Helm, London
- Hoffman, Michael & J. Moore (eds), (1990), *Business Ethics*, McGraw Hill, New York

- Hull, Frank M. & Friedman, Nathalie & Rogers, Theresa F. (1982), "The Effect Technology on Alienation from Work", *Work and Occupations*, Vol. 9 No.1, p. 31-57
- Ingham, G.K. (1974), *Strikes and Industrial Conflict*, Macmillan, London
- Jefkins, Frank (1991), *Odnosi sa javnošću za vaš biznis*, Privredni pregled, Beograd
- Josifidis, Kosta-Lošonc, Alpar (2000), *Ekonomija*, Univerzitet u Novom Sadu
- Joyce, P. (1980), *Work, Society and Politics*, Methuen, London
- Kalanj, R. (1995), *Moderno društvo i izazov razvoja*, HSD, Zagreb
- Kačavenda, Marica (2001), «Sociološke osobenosti radne motivacije u regionu 90-tih: novosadski uzorak», *Sociološki pregled*, br. 1-2, str. 219-226
- Kačavenda, Marica (2004), «Kvalitet života zaposlenih u Vojvodini: primer Novog Sada», *Sociološki godišnjak*, br. 1, str. 83-96
- Kačavenda, Marica (2004), «Kako zaposleni razumevaju proces tranzicije u Srbiji: regionalne specifičnosti», *Sociološki pregled*, br. 1-2, str.343-354
- Knights, D. and Willmott, H. (eds -1988), *New Technology and the Labour Process*; Macmillan, London
- Korpi, W. and Shalev, M. (1980), «Strikes, Power and Politics in Western Nations 1900-76», *Political Power and Social Theory*, vol. 1, pp. 301-34
- Lazić, Mladen (1994), *Razaranje društva*, "Filip Višnjić", Beograd
- Lazonick, W. (1993), *Business Organization and the Myth of the Market Economy*, Cambridge University Press, Cambridge
- Lengyel, G., eds, *Economic Institutions, Actors and Attitudes: East-central Europe in transition*, University of Economic Sciences, Budapest
- Lee, David J. and Turner, Bryan S. (1996), *Conflicts about Class*, Longman Group Limited, Harlow-New York, p. 225 - 244, 254 – 261
- Lorsch, J. (1986), "Managing Culture: the Invisible Barrier to Change", *California Management Review*, vol. 28, no. 2, pp. 95-109
- Marković, Brana (1989), *Nove tehnologije radnička klasa i sindikati*, Radnička štampa, Beograd
- Marušić, A.(1990), *Motivacija za rad i profesionalni razvoj*, Ekonomski institut, Zagreb
- McLoughlin, I. and Harris, M. (eds.-1997), *Innovation, Organizational Change at Work*, Open University Press, Milton Keynes
- Miller, D.C. - Form, V.H. (1966), *Industrijska sociologija*, Panorama, Zagreb
- Milić, Vojin (1995), *Sociologija nauke*, Filozofski fakultet i LDI, Novi Sad
- Milić, Vojin (1996), *Društvena struktura i pokretljivost Jugoslavije*, Filozofski fakultet, Novi Sad
- Milošević, Božo (1989), *Mogućnosti i granice kibernetike*, Mladost-Mala edicija "Ideja", Beograd
- Naisbitt, J. (1985), *Megatrendovi*, Globus, Zagreb
- Oakley, Ann (1985), *The Sociology of Housework*, Basil Blackwell Limited, Oxford
- Naville, Pierre (1979), *U susret automatizovanom društvu*, Školska knjiga, Zagreb
- Ots, Dejvid (1991), *Kompletni preduzetnik*, Privredni pregled, Beograd
- Pečujlić, Miroslav (2002), *Globalizacija - dva lika sveta*, Gutenbergova galaksija, Beograd
- Pokrajac, S. (2000), *Tranzicija i tehnologija*, Beograd
- Pošarac, A. i dr. (1992), *Socijalni problemi Srbije–siromaštvo, nezaposlenost, socijalni transferi*, IEN, Beograd

- Pusić, V. (1985), *Industrijska demokracija i civilno društvo*, Biblioteka Revije za sociologiju, Zagreb
- Pusić, V. (1992), *Vladaoci i upravljači*, Novi Liber, Zagreb
- Pušić, Ljubinko (2001), *Održivi grad*, "S. Mašić", Beograd
- Ranković, Miodrag (1995/1998), *Sociologija i futurologija, I i II*, Institut za sociološka istraživanja Filozofskog fakulteta, Beograd
- Reed, M. (1989), *The Sociology of Management*, Harvester, Brighton
- Rifkin, J. (1984), *Posustajanje budućnosti*, Naprijed, Zagreb
- Rifkin, Jeremy (1995), *The End of Work*, Putnam Books, New York
- Rifkin, J. (1999), *Stoljeće biotehnologije*, Naklada Jesenski i Turk, Zagreb
- Rogić, I., 1999, "Modernizacijski kontekst biotehnologije" u: D. Polšek, K. Pavelić (ur) *Društveni značaj genske tehnologije*, Institut društvenih znanosti; Zagreb
- Rus, Veljko (1982), *Odgovornost in moč v delovnih organizacijah*, Moderna organizacija, Kranj
- Salaman, G. and Thompson, K. (eds.-1980), *Control and Ideology in Organizations*, Open University Press, Milton Keynes
- Schumacher, E. (1973), *Smail is Beautiful*, Penguin Books, London
- Shigeo, Shingo (1985), *Nova japanska proizvodna filozofija*, PIS, Beograd
- Sobel, D. (2000), *Longituda*, Naklada Jesenski i Turk, Zagreb
- Srića, Velimir i Đuro Njavro, (ur) (1990), *Vrednovanje tehnologija i razvoj*, Privredni vjesnik, Zagreb
- Stanković, Fuada (1989), *Preduzetnička ekonomija*, Savremena administracija, Beograd
- Stiglic, Džozef E. (2004), *Protivrečnosti globalizacije*, SBM-x, Beograd
- Toffler, A. (1983), *Treći talas*, Jugoslavija, Beograd
- Thompson, K. (ed.-1984), *Work, Employment and Unemployment*, Open University Press, Milton Keynes
- Tomson, Rouzmeri (2000), *Veština rukovođenja*, CLIO, Beograd
- Tripković, Gordana (1989), *Industrijsko društvo i demokratija*, Sociološko društvo Srbije, Beograd, str. 7-14, 143-154
- Udy, Stanley (1970), *Work in Traditional and Modern Societies*, Prentice Hall, New York
- Uloga sindikata u tranziciji* (zbornik), Centar za alternative, Beograd, 1999
- Vratuša-Žunjić, Vera (1995), *Razvoj religija rat*, ISI Filozofskog fakulteta, Beograd
- Vukićević, Slobodan (red.) (1995), *Svojina preduzetništvo tranzicija*, Institut za filozofiju i sociologiju Filozofskog fakulteta, Nikšić
- Vuković, Slobodan (2003), *Korupcija i vladavina prava*, IDN -Draganić, Beograd
- Waldinger, Roger (eds), (1990), *Ethnic Entrepreneurs*, Sage, London
- Walker, Charles R. (1968), *Moderna tehnologija i civilizacija*, Naprijed, Zagreb
- Watson, Tony (2000), *Sociology Work and Industry*, Routledge, London
- Wood, S. (ed.-1989), *The transformation of Work?* Unwin Hyman, London
- Woodward, Joan (1971), "Management and Technology", in: Pugh, D.S. (eds.), *Organization Theory*, Penguin Books, London
- Yearley, S. (1996), *Sociology, Environmentalism, Globalization: Reinventing the Globe*, Sage, London
- Zaleznik, A. (1989), "Real Work", *Harvard Business Review*, January-February

Zwerdling, D. (1978), *Democracy at Work*, Association for Self Management, Washington, DC

Zec, Miodrag i dr. (1994), *Privatizacija: nužnost ili sloboda izbora*, Jugoslovenska knjiga, Beograd

Županov, Josip (1987), *Sociologija i samoupravljanje*, Školska knjiga, Zagreb